

Серветник А.В.

Студент ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник:

Бевз С.І., к.ю.н, доц., ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Порівняльна характеристика учасників господарського процесу за чинним гпк та проектом гпк

Важливу роль в інституті господарського процесу відіграє інститут учасників судового процесу. Під учасниками судового процесу розуміються особи, які мають такі особливості:

1. вони є процесуально дієздатними;
2. вони виконують певну процесуальну роль;
3. вони вчиняють певні, визначені процесуальним законом, процесуальні дії.

Учасниками судового процесу можуть виступати фізичні або юридичні особи, які наділені процесуальними правами й обов'язками та беруть участь у судовому процесі з метою захисту прав та законних інтересів, або з метою сприяння суду у всебічному повному розгляді справи та вирішенні спору. [3]

За чинним Господарським процесуальним кодексом (далі – ГПК) до учасників судового процесу належать наступні особи: сторони; треті особи; представники; прокурор; інші особи, які беруть участь у справі у випадках, передбачених ГПК. [1]

Проаналізувавши особливості інституту учасників судового процесу у чинному ГПК та проекті кодексу ми прийшли до висновку, що між ними є наступні характерні відмінності:

По-перше, проект ГПК передбачає наказне провадження, що є новелою у господарському праві, а тому визначає сторін наказного провадження – заявника і боржника.

По-друге, проект ГПК деталізує права й обов'язки учасників судового процесу поруч з права та обов'язками сторін (чинний ГПК визначає лише

права й обов'язки сторін), а також встановлює положення щодо процесуальної правоздатності та дієздатності.

По-третє, проект ГПК деталізує інститут представництва, визначаючи, хто може бути представником, хто може бути законним представником. Також закон чітко визначає, що представником може бути адвокат або законний представник, передбачаючи виключення лише для малозначних спорів. Зазначимо, що таке положення є достатньо дискусійним. З одного боку, імперативність норми з приводу участі адвоката в якості представника дозволить підвищити якість правових послуг та самого процесу, однак з іншого воно обмежує у вільному виборі представника та лишає поза увагою велику кількість юрисконсультів, що працюють в підрозділах юридичних осіб. Натомість, чинний ГПК не має вказівки щодо обов'язковості участі адвоката в якості представника.

По-четверте, проект ГПК не передбачає участі у судовому процесі прокурора, тоді як чинним ГПК участь прокурора передбачена.

По-п'яте, у проекті ГПК з'являються такі учасники судового процесу як свідкі. Запровадження свідка до судового процесу, на нашу думку, покращить процес доказування та сприятиме ефективності судового процесу з позиції забезпечення повної оцінки ситуації.

По-шосте, якщо чинним ГПК передбачена участь судового експерта, то проект ГПК визначає як учасників експерта та експерта з питань права. Якщо експерт є фактично втіленням положень чинного закону про судового експерта, то експерт з питань права – фігура нова для господарського процесу. Однак участь такої особи, на наш погляд, є важливою, оскільки вона зможе надати висновок як фахівця з науковим ступенем у галузі права про певні договори, дії осіб тощо.

Також проект ГПК визначає такі нові фігури для судового процесу як спеціаліст, перекладач, судовий розпорядник. У зв'язку з участю осіб, які забезпечують відправлення правосуддя, у проекті ГПК визначено й порядок відводу секретарю судового засідання, перекладачу, експерту, спеціалісту, тощо. [1, 2]

Таким чином, проект ГПК передбачає істотні зміни в інституті учасників судового процесу, деталізуючи його та доповнюючи новими фігурами. Ми вважаємо, що викладені у проекті ГПК положення з приводу учасників судового процесу, є прогресивними для господарського процесу в цілому. Вони будуть сприяти більш повному, об'єктивному та всебічному встановленні всіх обставин справи та вирішенню спору.

Участь нових осіб в суді зможе покращити доказовий процес, підвищити якість доказового процесу та ефективність провадження.

Список використаних джерел:

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
2. Проект Господарського процесуального кодексу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/files/Proekt_GPK_100317.pdf
3. Господарський процес. Практикум - В. І. Горевий, А. М. Куліш, В. Д. Чернадчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polka-knig.com.ua/article.php?book=338&article=18293>